

TSK. İÇ HİZMET KANUNU¹

F) YOKLAMALAR

Madde 55 - İnsan ve hayvan mevcutlarını anlamak, bunlardan ve silah, malzeme ve eşyada bir vukuat olup olmadığı haberini almak maksadı ile kıta, karargâh ve kurumlarda biri sabah, diğeri akşam, üçüncüsü de gece olmak üzere günde üç defa yoklama yapılır.

Yoklamaların şekli ve yapılış tarzı talimatnamede gösterilir.

Madde 56 - Kati bir lüzum görülürse, muayyen yoklamalardan başka kışla kumandanı tarafından verilecek emir üzerine de yoklama yapılabilir.

NOT:

Yoklamalar: İç Hz.K. 55-56, İç Hz.Yönt. 263-270. - Sabah yoklaması: İç Hz.Yönt. 263/1 - Akşam yoklaması: İç Hz.Yönt. 263/2 - Gece yoklaması: İç Hz.Yönt. 263/3 - Gemilerde yoklamalar(taburlar): İç Hz.Yönt. 270/1 - Sabah taburu: İç Hz.Yönt. 270/2 - Müracaat ve eğitim taburu: İç Hz.Yönt. 270/2.a. - Akşam taburu: İç Hz.Yönt. 270/3 - Gece taburu: İç Hz.Yönt. 270/4 - Askerlikte nöbet hizmetleri: İç Hz.Yönt. 382 vd. - Tabur ve alay nöbetçi subayının akşam yoklamalarında bizzat hazır bulunacağı: İç Hz.Yönt. 407/4 - Nöbetçi amirinin akşam yoklamalarında parolayı bildireceği: İç Hz.Yönt. 411/4 - Gece yoklaması: İç Hz.Yönt. 263/3 - Bölük nöbetçi onbaşısının yoklamalarda çavuşa yardım edeceği: İç Hz.Yönt. 396/1 - Bölük nöbetçi astsubayının yoklamalarda bizzat bulunacağı: İç Hz.Yönt. 400/7 - Otobirlik nöbetçi astsubayının mevcut ve görevde olan vasıtalar hakkında nöbetçi subayına yoklama vereceği: İç Hz.Yönt. 401/10 - Bölük nöbetçi subayının yoklamalarda bulunacağı: İç Hz.Yönt. 406/7 - Nöbetçi vardiyanın vakit cetveline göre yoklamaları gemide yayınlıyacağı: İç Hz.Yönt. 507 - Bölük günlük emirlerinden aynen tebliğ edilmesi gerekenlerin akşam yoklamasından sonra bölük nöbetçi subayı, nöbetçi astsubayı ve nöbetçi erbaş tarafından bütün erbaş ve erlere okunacağı ve anlatılacağı: İç Hz.Yönt. 39 - Kıtalarda umumi mesai ve hizmet zamanının kalk borusunda başlayıp gece yoklamasından sonra biteceği: İç Hz.Yönt. 6. - Kıt'a, karargah ve askeri kurum: İç Hz.K. 12 -

¹ ÖNEMLİ NOT: Bu Sayfada yer alan açıklamalardan alıntı yapmak için, alıntı yapılan yazıya şu ibare eklenmelidir : **"En son içtihatlı, notlu, açıklamalı, ek ve örnekli Türk Silahlı Kuvvetleri İç Hizmet Kanunu ve Yönetmeliği, Askeri Ceza Kanunu, Disiplin Mahkemeleri Kanunu, Türk Silahlı Kuvvetleri Personel Kanunu, 645 s., Ankara 2010, 1. Baskı"** isimli Kitaptan alıntı yapılan ve askerihukuk.net isimli web sitesine konulan bu dosya ve açıklamaların tüm hakları anılan kitabın yazarı (E.) Hak.Alb. Orhan ÇELEN'e aittir." Bu ibare eklenmek şartıyla, buradaki dosyalardan Fikir ve Sanat Eserleri Kanununa uygun kısa alıntılar yapılabilir, ancak yazarının izni olmaksızın açıklama ve dosyanın tamamı başka bir mecraya kopyalanamaz veya başka yerde yayınlanamaz.

AS. YARGITAY KARARLARI:

* Yat yoklaması almak üzere gelen nöbetçi subayı üsteğmenin koğuşa girerek yatması şeklinde verdiği emre uymayan sanığın eylemi, emre itaatsizlikte ısrardır. (As.Yrg.5.D., 1.10.1986, E.214, K.186)

* T.S.K. İç Hizmet Kanununun 55 ve Yönetmeliğinin 263 ncü maddeleri gereğince yapılan sabah yoklamasında sanığın (Asb.çvş.), nöbetçi subayına "asteğmenim" şeklinde hitapla tekmil verdiğini gören kışla nöbetçi amirinin, "komutanım" şeklinde tekmil vermesini emretmesine rağmen sanığın yine asteğmenim şeklinde tekmil vermekte ısrar etmesi, emre itaatsizlikte ısrar suçuna vücut verir(As.Yrg. 2.D., 17.6.1987, E.361, K.347).

* Olay günü, Alay Komutanlığınca yapılacak olan spor testine bölüğü hazırlamakla görevli olan sanık J.Astsb. (..)'in mağdur nöbetçi çavuş S.Y.'dan yoklama istediği, bölük mevcudu ve yoklamanın yapılması konusunda konuşmasına ve tavırlarına kızarak ağır şekilde dövdüğü mağdurun, 18 gün hastanede yatarak, onbeş gün yatak istirahati ile taburcu edildiği, sanığın kaçamaklı ikrarı ve dosyadaki kanıtlarla gerçekleştiğinden, asta müessir fiil suçundan As.C.K.nın 117 nci maddesi uyarınca altı ay süre ile hapsine kara verilmesinde yasaya aykırılık görülmemiş, suçun işleniş biçimi ve mağdurun yaralanma durumu gözetildiğinde, sanığın ceza artırımı gerekçesine yönelik temyiz istemi de yerinde olmadığından kararın onanması gerekmiştir(As.Yrg.2.D., 25.12.1996, E.828, K.824).

* Türk Silahlı Kuvvetleri personelinin çalışma saatleri, 926 sayılı T.S.K. Per.K.nun EK-2 nci, 211 sayılı İç Hz.K.nun 33 ncü maddeleri ile, buna göre çıkartılan T.S.K.lerinde Görevli Askeri ve Sivil Personelin Günlük Çalışma Saatlerini Düzenleyen Yönerge ile düzenlenmiştir. İç Hz.Yönt.liğinin 63 ncü maddesi ile de, sıhhi mazereti olmadığı halde amirlerinden izin almaksızın göreve gelmeyenler veya geç gelenlerin, bu hareketleri kanunda muayyen bir suç teşkil etmediği ve muayyen bir ceza ile karşılanmadığı hallerde, disiplin cezası ile cezalandırılacakları hüküm altına alınmıştır. Kıta, karargah ve kurumlarda yapılacak yoklamalar ile bunların şekli ve yapılış tarzı ise, İç Hz.K.nun 55, Yönetmeliğinin 263-270 nci maddelerinde düzenlenmiş bulunmaktadır. Kanun ve tanzimi tasarruflarla düzenlenen günlük ve haftalık çalışma saatlerine, bunların kapsamına giren T.S.K.leri personeli uymak zorundadır. Bu zorunluk genel görevin bir kısmını oluşturduğundan, sanığa görevine zamanında gelmesi ve sabah yoklamalarına katılması konusunda yapılan uyarılar, mevzuatta yer alan hüküm gereklerinin hatırlatılmasından ibaret olup, emre itaatsizlikte ısrar suçunu oluşturmaz. Ancak, mesaiye geç gelmek bir disiplin tecavüzü oluşturduğu gibi hiç gelmemek de, gün unsurunun oluşması halinde firar suçunu oluşturabilir(As.Yrg.3.D., 27.2.1996, E.118, K.117).

* Uzman çavuşlarında sabah içtimasına devamlı surette çıkacaklarına ve sabah sporuna iştirak edeceklerine ilişkin olan ve takım komutanı tarafından kendisine sözlü olarak 30.6.1994 tarihinde tebliğ edilmiş bulunan tabur komutanının emrine rağmen; J.Uzm.Çvş..'ın, 1.7.1994 günü yapılan sabah içtimasına çıkmadığının

görülmesi üzerine, sabah içtimasına çıkması bunun için de içtima alanına gelmesi posta Er R.Ç. vasıtası ile takım komutanı Ütğm. (..) tarafından söyletildiği halde, sabah içtimasına çıkmadığı gibi sabah sporuna da katılmadığı dava dosyasında bulunan yazılı ve sözlü delillerle subuta erdiği anlaşıldığından, bu suçtan dolayı sanık hakkında yapılan yargılama sonunda As.C.K.nun 87/1 nci maddesinin uygulanması sureti ile tesis edilen neticeten yedi gün hapis cezasında bir isabetsizliğe rastlanmadığı hk.(As.Yrg.4.D., 7.1.1997, E.7, K.5)

* Hükümlü P.Er A.S. hakkındaki Disiplin Mahkemesinin kesinleşmiş mahkûmiyet hükmüne karşı, bu hükmün yazılı emirle bozdurulması için Milli Savunma Bakanlığının istemlerinde öne sürüldüğü gibi; hükümlü P.Er A.S.'a, Bölük Devamlı Talimatı hakkındaki 210 nolu günlük emrin 20.10.1997 tarihinde tebliğ olunarak somut hale getirildiği, bu emrin (günlük yoklamalara tüm personelin çıkacağına) ilişkin hükmüne rağmen, hükümlünün 5.9.1998 günü saat 17.00 de yapılan akşam yoklamasına çıkmadığı, böylece hizmete müteallik emrin gereğini hiç yapmayarak As.C.K.nun 87 nci maddesinde yazılı emre itaatsizlikte ısrar suçunu işlemesinin söz konusu olduğu, bu suçtan dolayı yargılama yapmaya ise Askeri Mahkeme görevli iken, Disiplin Mahkemesince suçun (emre itaatsizlik) olarak kabul edilerek mahkûmiyet hükmü kurulması isabetsiz ve yasaya aykırı bulunduğundan, Milli Savunma Bakanlığının yazılı emirle bozma isteminin kabulüne, mahkûmiyet hükmünün bozulmasına ve dava dosyasının yargılamada yetkili ve görevli mercie yollanmasına karar verilmesi yoluna gidilmiştir.(As.Yrg.1.D., 16.2.2000, E.2000/87, K.2000/85; 1.D., 16.2.2000, E.2000/94, K.2000/92)